118693 - Tasavvuf tarikatları ve müslümanın bu tarikatlara karşı tavrı

Soru

Kaç tasavvuf tarikatı vardır? Tasavvuf tarikatlarının hepsi mi hatalıdır? Ben, İmam Nevevî'nin tasavvufçulardan etkilendiğini işittim. Tasavvufçular, insanlara kin ve nefreti bırakmalarını ve Allah'a ortak koşmamalarını öğütlüyorlar. Bu konuda görüşünüz nedir?

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

Cevap:

Hamd, yalnızca Allah'adır.

Tasavvufçular; fırkalar, gruplar ve hizipler hâlindedirler. Her hizip, kendisinde bulunan fikir ve davranış ile sevinip böbürlenmektedir. Her tarikatın bir şeyhi, zikirleri ve dînî törenlerivardır. Bütün tarikatların ortak noktası; Kitap ve sünneti doğru anlamaktan uzak olmaları, bid'atları, dîndeki yenilikleri ve hurafeleri yaymalarıdır. Tarikatların pek çoğu aşırıya gitmekte, hatta inanç ve amel olarak şirke düşmektedir. Örneğin vahdet-i vücud fikrine inanmaları, evliya ve kutupların, kâinatta tasarruf ve idare etme hakkına sahip olduklarına inanmaları, şeyhlerine ibâdet etmeleri, onlara yalvarıp yakarmaları, onlara adak adamaları, şeyhlerinin kabirlerinin çevresinde tavaf etmeleri ve onlar için kurbanlar kesmeleridir.

Tasavvuf, eskiden daha az tahrif olunmuş ve daha az tehlikeli idi. Bazen tasavvuf ile zühd, takvâ ve dünya zevklerinden uzak durma kastedilirdi. Nitekim bazı âlimler ve âbid kimseler, gittikleri yol düzgün ve inandıkları akide doğru olmaka birlikte tasavvufa nisbet edilmişlerdir.

Müslümanın, tevhidi gerçekleştirmesi, selef-i salih anlayışıyla Kitap ve sünnete tâbi olması, bid'atlardan ve dîndeki yeniliklerden uzak durması gerekir. Çünkü kurtuluş yolu, budur.

Abdullah b. Mes’ud’dan -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre o şöyle demiştir:

خَطَّ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَطًّا بِيَدِهِ ، ثُمَّ قَالَ : هَذَا سَبِيلُ اللَّهِ مُسْتَقِيمًا، قَالَ: ثُمَّ خَطَّ عَنْ يَمِينِهِ وَشِمَالِهِ، ثُمَّ قَالَ: هَذِهِ السُّبُلُ، وَلَيْسَ مِنْهَا سَبِيلٌ إِلَّا عَلَيْهِ شَيْطَانٌ يَدْعُو إِلَيْهِ ، ثُمَّ قَرَأَ: وَأَنَّ هَذَا صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا فَاتَّبِعُوهُ وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَنْ سَبِيلِهِ [رواه أحمد وصححه الألباني في كتاب التوسل]

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bizim için eliyle yere bir çizgi çizdi. Sonra şöyle buyurdu:

-Bu, Allah'ın dosdoğru yoludur.

Ardından o çizginin sağına ve soluna çizgiler çizdi. Sonra da şöyle buyurdu:

-Bu yollar ise, dalâlet yollarıdır. Her yolun üzerinde o yola çağıran bir şeytan vardır.

Sonra şu âyeti okudu:

'Şüphesiz bu (İslâm), benim dosdoğru yolumdur. Artık ona uyun, başka yollara (dalâlet yollarına) uymayın.Yoksa o yollar sizi parça parça edip O'nun yolundan ayırır."[1]

İrbâd b. Sâriye'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

إِنَّهُ مَنْ يَعِشْ مِنْكُمْ بَعْدِي فَسَيَرَى اخْتِلافًا كَثِيرًا، فَعَلَيْكُمْ بِسُنَّتِي ، وَسُنَّةِ الْخُلَفَاءِ الْمَهْدِيِّينَ الرَّاشِدِينَ ، تَمَسَّكُوا بِهَا ، وَعَضُّوا عَلَيْهَا بِالنَّوَاجِذِ ، وَإِيَّاكُمْ وَمُحْدَثَاتِ الأُمُورِ ، فَإِنَّ كُلَّ مُحْدَثَةٍ بِدْعَةٌ ، وَكُلَّ بِدْعَةٍ ضَلالَةٌ. [رواه أحمد وصححه الألباني في صحيح أبي داود]

"Sizden kim benden sonra yaşarsa, (dînde) çok ihtilaflar görecektir. Bu sebeple benim sünnetime ve benden sonra gelecek olan doğru yolu bulmuş râşid halîfelerimin sünnetine sarılın.Onlara sımsıkı sarılın. (Dîne sonradan sokulan) yeniliklerden de sakının. Zirâ (dîne sonradan sokulan) her yenilik, bid’at, her bid’at isedalâlettir."[2]

Kur'an ve sünnete bakan, râşid halifelerin ve altın çağlar diye bilinen ilk üç dönem müslümanlarının (sahâbe, tâbiîn ve etbâu'tâbiîn) hayatlarını inceleyen kimse, şahısları kutsallaştırmak, ölülere ibâdet etmek, kendi yanlarından zikirler icat etmek ve hurafelere bağlanmak gibi, tasavvuf tarikatlarının üzerinde bulundukları şeylerin bâtıl olduğunu mutlaka görecektir. Doğru yola ileten Allah Teâlâ'dır.

Nitekim Allah Teâlâ bu kimseler hakkında şöyle buyurmuştur:

[وَمَنْ لَمْ يَجْعَلِ اللَّهُ لَهُ نُورًا فَمَا لَهُ مِنْ نُورٍ [سورة النور من الآية: 40

"Allah bir kimseye nur vermemişse, artık o kimsenin aydınlıktan nasibi yoktur."[3]

Bu konuda daha faydalı bilgi için (4983), (20375), (34575) ve (89961) nolu soruların cevaplarına bakabilirsiniz.

Allah Teâlâ en iyi bilendir.

---

[1] Ahmed rivâyet emiş, Elbânî de 'Tevessül' adlı kitabında (s:125) hadisin sahih olduğunu belirtmiştir. (İmam Ahmed, (1/435,465). İbn-i Hıbbân, (1/105). hadis no: (6-7). Hâkim, hadis no: (2/318). Hâkim, hadisin isnadı sahihtir, ancak Buhârî ve Müslim, hadisi tahriç etmediler, demiştir. Heysemî, Mecmeu'z-Zevâid adlı eserinin (7/22)'de şöyle demiştir. Hadisi, Ahmed ve Bezzâr rivâyet etmiştir. Hadisin isnadında Âsım b. Behdele vardır. Bu kişi sika (güvenilir), ancak zayıftır. Çeviren)

[2] Ahmed rivâyet etmiş,Elbânî de 'Sahih-i Ebî Davud, hadis no:3851'de hadisin sahih olduğunu belirtmiştir.

[3] Nur Sûresi: 40